

stanovisko k bodu 5. a 6. petície „za zdravé potraviny a Slovensko bez GMO“

5. Intenzívne *podporovať vznik a rozvoj nezávislého poradenstva pre poľnohospodárov*, ktoré bude zamerané na udržateľnú bez – chemickú, nízko - chemickú a ekologickú produkciu zdravých potravín s dôrazom na ochranu životného prostredia, (agro) biodiverzitu a schopnosť adaptácie na klimatické zmeny v SR;

V rámci PRV SR 2014-2020 sú poradenské služby podporované prostredníctvom opatrenia 2 (finančná alokácia 4 mil. EUR).

Hlavným cieľom je poskytnutie rady v najdôležitejších oblastiach v pôdohospodárstve v súlade so Spoločnou poľnohospodárskou politikou EÚ a v zmysle Stratégie 2020 a rovnako pomáhať farmárom, majiteľom lesa a spracovateľom poľnohospodárskych produktov riešiť ich problémy, prispôbovať proces výroby a metódy riadenia potrebám súčasnosti.

Ide o podporu a poskytovanie ekonomicky nezávislých poradenských služieb zameraných na široké spektrum konkrétnych problémov jednotlivcov, v súlade s právnymi predpismi a úlohami vyplývajúcimi z politiky EÚ.

Poradenské služby pre poľnohospodárov musia byť spojené najmenej s jednou prioritou EÚ pre rozvoj vidieka a musia zahŕňať minimálne jeden z týchto prvkov:

1. povinnosti na úrovni poľnohospodárskeho podniku, ktoré vyplývajú zo zákonných požiadaviek na riadenie a/alebo noriem dobrých poľnohospodárskych a environmentálnych podmienok stanovených v kapitole I hlavy VI nariadenia (EÚ) č. 1306/2013;
2. v príslušných prípadoch na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie stanovené v hlave III, kapitoly 3 nariadenia (EÚ) č. 1307/2013 (DP) a udržanie poľnohospodárskej plochy uvedené v čl. 4, ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 1307/2013;
3. opatrenia na úrovni poľnohospodárskych podnikov ustanovené v programe rozvoja vidieka, ktoré sú zamerané na modernizáciu poľnohospodárskych podnikov, budovanie konkurencieschopnosti, odvetvovú integráciu, inováciu a trhovou orientáciu, budovanie lokálnych výrobných- spotrebiteľských reťazcov, ako aj na podporu podnikania;
4. požiadavky vymedzené členskými štátmi na účely vykonávania článku 11 ods. 3 rámcovej osnovy o vode;
5. požiadavky vymedzené členskými štátmi na účely vykonávania článku 55 nariadenie (ES) č.1107/2009, najmä dodržiavanie všeobecných zásad integrovanej ochrany proti škodcom, ako uvádza čl. 14, smernice 2009/128/ES, alebo
6. v príslušných prípadoch normy bezpečnosti pri práci alebo bezpečnostné normy spojené s poľnohospodárskym podnikom;
7. osobitné poradenstvo pre poľnohospodárov, ktorí prvýkrát zakladajú poľnohospodársky podnik, mladých poľnohospodárov v oblasti legislatívy, výroby, spracovania a predaja produktov a osobitné poradenstvo pre efektívne riadenie podniku;

Poradenské služby pre obhospodarovateľov lesa musia zahŕňať minimálne príslušné povinnosti:

1. podľa smernice 92/43/EHS (ochrana prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín);
2. podľa smernice 2009/147/ES (ochrana voľne žijúceho vtáctva);
3. podľa smernice 2000/60/ES (rámcová smernica o vodách).

Poradenstvo pre obhospodarovateľov lesa môže okrem povinného obsahu uvedeného vyššie zahŕňať aj problematiku ekonomickej a environmentálnej výkonnosti lesného podniku.

Vyhlásenie výzvy je plánované na 1. polrok 2018.

6. Intenzívne finančne i nefinančne *podporovať rozvoj ekologického poľnohospodárstva v SR, predaj z dvora a rodinné farmy* ročne s min. 15% rozpočtu sektora pôdohospodárstva. Presadzovať túto požiadavku aj na celoeurópskej úrovni. Zvýšiť podiel ekologického poľnohospodárstva do roku 2020 na dvojnásobok rozlohy a produkcie z roku 2012 na území Slovenskej republiky. Ekologické potraviny, zeleninu a ovocie dostať do všetkých materských a základných škôl v SR;

časť ekologická poľnohospodárska výroba:

Ekologická poľnohospodárska výroba (ďalej len „EPV“) je v Slovenskej republike podporovaná výhradne v rámci opatrenia Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 opatrenie Ekologické poľnohospodárstvo. Táto podpora ako podpora na jednotku plochy (platba na hektár pôdy) je alokovaná na obdobie platnosti PRV 2014 – 2020 v sume 90 miliónov eur, čo predstavuje plánovanú plochu 150 000 hektárov podporiteľnej poľnohospodárskej pôdy v systéme EPV za dodržania príslušných podmienok spomínaného opatrenia. V súčasnosti sú plánované finančné prostriedky pre toto opatrenie už vyčerpané. Iná finančná podpora v rámci EPV nie je možná.

K otázke zvýšenia plochy pôdy v systéme EPV na dvojnásobok uvádzame nasledovné údaje:

Vývoj výmery pôdy v ha a prevádzkovateľov v systéme EPV:

Rok (31.12.)	Celková výmera p. p.	orná pôda	TTP	ovocné sady	vinice	registrovaní prevádzkovatelia spolu	z toho farmári
2012	168 602	54 264	113 075	1 162	101	470	362
2015	186 482	60 890	123 855	1 612	124	552	416
2016	187 011	60 302	124 807	1 778	123	598	430
31.10.2017	189 494	62 887	124 688	1 786	132	647	439

Možno usudzovať, že výmera ekologickým spôsobom obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy postupne mierne narastá, avšak reálne nie je predpoklad, že by v roku 2020 dosiahla dvojnásobok výmery z roku 2012, teda 337 204 hektárov. Pokiaľ porovnáme stav ku koncu októbra 2017 so stavom ku koncu roka 2012, tento nárast predstavuje cca 12 %. Podnikanie v oblasti EPV prináša so sebou viaceré obmedzenia, napr. každý subjekt musí byť registrovaný na Ústrednom kontrolnom a skúšobnom ústave poľnohospodárskom, dodržiavať príslušnú legislatívu v danej oblasti a byť minimálne raz ročne kontrolovaný inšpekčnou organizáciou pôsobiacou v systéme EPV. Štát (rezort pôdohospodárstva) nemôže diktovať smer podnikania pre fyzické alebo právnické osoby. Okrem toho EPV nemôže zabezpečiť dostatočný objem potravín potrebných pre výživu obyvateľstva, resp. významnou mierou prispievať k potravinovej bezpečnosti SR.

